

Nr 5.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller; given Stockholms slott den 11 oktober 1918.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

Förslag

till

L a g

om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa
mönster och modeller.

Häri genom förordnas, att 1, 11, 15, 16, 18 och 19 §§ i lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller skola erhålla följande ändrade lydelse samt att i nämnda lag skall införas en ny paragraf med beteckning 14 a §, av den lydelse här nedan sägs:

1 §.

Genom registrering i enlighet med denna lags föreskrifter må, där mönster är nytt, mönstrets upphovsman eller hans rättsinnehavare vinna rätt att med andras uteslutande begagna mönstret vid tillverkning till avsalu av alster, tillhörande metall- eller träindustrin.

Under mönster innefattas i denna lag jämväl modell, som i avseende på ändamålet är med mönster jämförlig.

11 §.

Skydd för mönster varde genom registrering meddelat för en tid av tio år, räknat från den dag, då ansökningen inkom.

För de sista fem skyddsåren skall till registreringsmyndigheten inbetalas en avgift av tio kronor. Avgiften, som må i betalt brev insändas, skall erläggas före sjuette årets början, vid påföljd att avgiften höjes till tolv kronor. Fullgöres ej sedermera inbetalning av den förhöjda avgiften inom nittio dagar efter sjuette årets början, vare skyddsrätten förfallen.

14 a §.

Skyddet för registrerat mönster upphör, då i utlandet tillverkat, metall- eller träindustrien tillhörande alster, som till utseendet väsentligen överensstämmer med mönstret, till riket för försäljning införes av mönsterrättens innehavare eller med hans tillstånd.

Konungen äger dock förordna, att denna bestämmelse ej skall gälla i fråga om införsel av föremål, tillverkade i viss främmande stat.

15 §.

Envar, som anser sin rätt vara genom registrering av mönster förnärmad, så ock allmän åklagare, när det allmännas fördel sådant påkallar, må vid domstol föra talan med yrkande, att registreringen såsom tillkommen i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§ förklaras vara ogiltig eller att skyddet förklaras enligt bestämmelsen i 14 a § hava upphört.

Rätt domstol i mål, varom nu är sagt, vare Stockholms rådstuvurätt.

Dom, varigenom registrering förklarats ogiltig eller skydd för registrerat mönster förklarats hava upphört, skall genom domstolens försorg insändas till registreringsmyndigheten.

16 §.

Den som utom i det fall, varom i 14 § förmäles, utan tillstånd av skydds-rättens innehavare inom riket till avsalu tillverkar till metall- eller träindustrien hörande alster, som till utseendet överensstämmer med honom veterligen här registrerat mönster, eller till salu här i riket håller eller för försäljning till riket inför dylikt alster, som honom veterligen åstadkommits utan tillstånd av skydds-rättens innehavare, straffes med böter från och med tjugu till och med ettusen kronor; ersätte ock all skada. Ej må dock annan än skydds-rättens innehavare härom föra talan.

Olovligen tillverkat eller olovligen i riket infört alster skall, där målsäganden det äskar, till honom utlämnas mot ersättning för värdet eller mot avdrag därför å honom tillkommande skadestånd. Med redskap, som äro för den olovligen tillverkningen uteslutande användbara, skall, om målsäganden det yrkar, så för-faras, att missbruk ej kan ske.

Var som under tid, då han är ställd under tilltal för överträdelse, varom i denna § sägs, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, dömas till särskilt ansvar för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits.

Böter, som ådömas enligt denna §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

18 §.

Är någon tilltalad för intrång i skydds-rätt, och finnes vid målets hand-läggning, att registreringen skett i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§ eller

att skyddet enligt bestämmelsen i 14 a § upphört, innan den åtalade handlingen skedde, vare den tilltalade från ansvar fri.

19 §.

Då skyddet för registrerat mönster upphört enligt bestämmelserna i 11 § eller därigenom att skydds rättens innehavare hos registreringsmyndigheten anmält sig vilja avstå från skyddet, skall mönstret avföras ur registret och kungörelse därom införas i allmänna tidningarna. Lag samma vare, om genom laga kraft ägande dom registreringen förklarats ogiltig eller skyddet förklarats hava upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1919 men äger ej tillämpning i fråga om skydd, som dessförinnan sökts.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Majestät Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 30 augusti 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
NILSON,
LÖFGREN,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Löfgren anmälde, efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, det av patentlagstiftningskommittén den 24 mars 1916 avgivna betänkande med förslag till *lag om mönsterskydd*.

Härvid anförde föredragande departementschefen:

»Den 6 mars 1908 tillsatte Kungl. Maj:t en kommitté, åt vilken bland annat uppdrogs att verkställa revision av gällande lagstiftning rörande patent, skydd för mönster och modeller samt varumärkesskydd. Åt denna kommitté anförtroddes emellertid även andra utredningsarbeten, vilka ansetts vara av mera brådskande natur och därför av kommittén slutförts, innan nyssnämnda lagrevisionsarbete kunnat föras fram till något resultat. Patentförordningen, mönsterlagen och varumärkeslagen — som tillsammans reglera det rättsområde, för vilket brukar

Patentlag-
stiftnings-
kommitténs
uppdrag.

användas beteckningen industriellt rättsskydd — sammanhänga nära med varandra, men kommittén har dock ansett revisionen av varje särskild författning kunna slutföras för sig. Kommittén har därvid tagit mönsterskyddet först. Sedan betänkande i detta ämne den 24 mars 1916 avgivits, har kommittén varit sysselsatt med revisionen av patentförordningen, varmed arbetet nu lär ha så fortskridit, att under förra hälften av nästa år betänkande med förslag till ny patentlag torde komma att avlämnas. Därefter skulle revisionen av varumärkeslagen, såsom den enda då kvarstående delen av kommitténs uppdrag, bliva föremål för kommitténs arbeten.

Utlåtanden. Över kommitténs förslag till lag om mönsterskydd hava infordrade utlåtanden avgivits av kommerskollegium, patent- och registreringsverket, akademien för de fria konsterna, nationalmusei nämnd, tekniska högskolans lärarekollegium, styrelsen för tekniska skolan i Stockholm och direktionen för tekniska skolan i Eskilstuna. Dessutom hava yttranden över förslaget inkommit från rikets samtliga handelskammare samt ett stort antal enskilda näringsidkare, korporationer och anstalter, vilkas intressen omfatta konsthantverket och konstindustrien och som anmodats eller satts i tillfälle att yttra sig. Svenska uppfinnareföreningens styrelse och styrelsen för svenska föreningen för industriellt rättsskydd hava ock inkommit med skrivelser i ämnet.

Gällanderätt. Mönsterskyddet regleras för närvarande i vårt land av lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller. Denna lag har avseende endast å mönsters och modellers användande inom metallindustrien; den anses bereda möjlighet till skydd inom denna industri allenast för sådana mönster, som skola användas i prydnadssyfte. Vissa avtal, som hava avseende å mönsterskyddet, har Sverige ingått med främmande makter. Av dessa fördrag, för vilka i kommitténs betänkande redogöres (sid. 243—259), är viktigast och ur lagstiftningssynpunkt mest förtjänt av beaktande den år 1883 i Paris ingångna och sedermera vid olika tillfällen, senast vid en diplomatisk konferens i Washington år 1911, reviderade konventionen, vilken sammanbinder flertalet kulturländer till den s. k. patentunionen.

Industriens motstånd mot äldre förslag angående mönsterskydd. Att mönsterskydd i vårt land blivit infört endast för metallindustrien, har, såsom i kommitténs betänkande framhålles, sin grund i det motstånd, som från andra industrigrenar rests mot ett sådant skydd. Detta motstånd har i främsta rummet berott därpå, att på grund av

Sveriges medlemskap i patentunionen mönsterskyddet måste omfatta icke blott svenska utan även utländska mönster. Inom stora områden av industrien har man ansett sig icke utan stora olägenheter kunna undvara möjligheten att fritt använda utländska mönster.

Även inom metallindustrien voro länge meningarna om nyttan av ett mönsterskydd mycket delade; av denna anledning avstyrkte lagutskottet vid 1887 och 1897 års riksdagar framlagda propositioner om mönsterskydd för denna industrigren. Angående förslaget av 1887 framhöll vederbörande departementschef, hurusom detsamma så avfattats, att det kunde utsträckas till andra industrigrenar, när en sådan utsträckning, sedan erfarenhet vunnits om skyddets verkan inom metallindustrien, kunde med hänsyn framförallt till industriens egna önskingar befinnas lämplig. Från 1887 års förslag företedde förslaget av år 1897 icke några väsentliga avvikelser. I fråga om sistnämnda förslag anförde föredragande departementschefen, att det vore lämpligt att för det dåvarande inskränka mönsterskyddet till metallindustrien, vars idkare syntes allmänt önska sådant skydd, medan man för skyddets utsträckande till jämväl andra industrier borde avbida den tilläventyrs ej avlägsna tidpunkt, då övertygelsen om ett sådant skydds gagnelighet hunnit fullständigt genomtränga dessa industriars idkare. Med nämnda förslag av 1897 är den gällande mönsterlagen av 1899 i allo överensstämmande.

Den uppfattning, som sålunda gjordes gällande vid motiveringen av 1897 års lagförslag, har patentlagstiftningskommittén icke delat. Kommittén har utgått från att mönsterskyddet vilar på en riktig och sund princip samt att detsamma tjäna även andra syften än tillvaratagande av de enskilda industriidkarnas intressen. I enlighet härmed har kommittén ansett mönsterskyddet böra utvidgas att gälla för alla industrier, med undantag endast för sådana industrigrenar, som av ett dylikt skydd påvisats komma att lida verkligt men. Någon avgörande vikt borde enligt kommitténs mening icke tillmätas önskingarna inom en viss industrigren att stå utanför skyddet.

Patentlag-
stiftnings-
kommittén
ang. skyddets
utsträckande.

Enligt vad av betänkandet framgår, har kommittén funnit ett ganska utbrett motstånd mot införande av mönsterskydd särskilt inom textil-, glas- och lervaruindustrierna. För en del av textilindustrien har kommittén ansett tvänget att följa det i utlandet skapade modets växlingar motivera ett undantag från mönsterskyddet; i förslaget har från skyddets verkningar undantagits tillverkningen av vävnader, avsedda för beklädnadsartiklar. Detta är det enda undantag, som kommittén

ansett behövt. Varken för textilindustrien i övrigt eller för glas- och lervaruindustrierna har kommittén funnit något verkligt behov av frihet från mönsterskydd föreligga. Önskingarna inom dessa industriområden att fritt få använda utländska mönster har kommittén icke velat tillgodose i vidare mån än genom en i förslaget (22 §) intagen bestämmelse att, såvida icke Konungen i fråga om införsel av föremål, tillverkade i viss främmande stat, annorlunda förordnar, skyddet för registrerat mönster skall upphöra, då i utlandet tillverkade föremål, som till form eller utstyrsel väsentligen överensstämma med mönstret, till riket för försäljning införas av mönsterrättens innehavare eller med dennes tillåtelse.

Innehållet i
inkomna ut-
låtanden.

Emellertid hava i de yttranden, som inkommit över förslaget, bestämda invändningar riktats mot den utsträckning kommittén sålunda givit skyddet.

Inom den av kommittéförslaget berörda delen av textilindustrien samt glas- och lervaruindustrierna synes motståndet oförminskat kvarstå. Under det att Sveriges yllefabrikantförening och Norrköpings fabriksförening förklarat sig med hänsyn till undantaget intet hava att erinra mot förslaget, har Lennings vävskola förordat undantag för alla vävnadsmönster och Sveriges textilindustriförbund hemställt, att textilindustrien i dess helhet måtte lämnas oberörd av mönsterskyddet. Textilindustriförbundet har framhållit, att inom de branscher av textilindustrien, som icke undantagits, förutsättningarna för uppammandet av en inhemsk mönsterritarekär vore ännu mindre än inom de undantagna, betydligt större och mera utvecklade grenarna av denna industri. Inom Sverige finnes exempelvis ett par större gardinfabriker och något flera mattfabriker, vilka för sina fabrikationer vore i lika hög, om icke högre, grad i behov av utländska mönster. Dessa grenar av textilindustrien, som ännu så att säga låge i sin linda, behövde framför andra den frihet från bindande lagbestämmelser, vilken utgjorde en väsentlig förutsättning för deras utvecklingsmöjligheter. Om också på det textila konsthantverkets område ett visst rättskydd vore både lämpligt och riktigt, vore denna verksamhet av national-ekonomiskt mycket ringa betydelse; den vore en lyxverksamhet, vars stödjande på industriens bekostnad enligt förbundets mening icke kunde sättas i fråga. Mot ett konstverksskydd för textila konstalster, varav industrien icke bleve berörd, hade förbundet intet att erinra. Vidare har Sveriges industriförbund — i vars yttrande Rörstrands fabriks aktiebolag, aktiebolaget Gustafsbergs fabriksintressenter, aktiebolaget Göteborgs porslinsfabrik, Gävle porslinsfabriks aktiebolag och aktiebolaget Lidköpings porslinsfabrik, i en gemensam skrivelse, ävensom svenska hushållsglas-

fabrikanternas förening instämt — förklarar det vara nödvändigt att undantaga glas- och porslinsindustrierna, vilkas beroende av utländska mönster vore en faktor, med vilken man alltid måste räkna. Tidpunkten vore nu särskilt olämplig att mot dessa industriers önskan för dem införa ett mönsterskydd, varav utlänningarna skulle hava största fördelen. Efter fredsslutet, då de krigförandes egna marknader en längre tid torde komma att bli stängda för motståndarna, vore en mångdubblad konkurrens från utlandets sida på vår marknad att vänta, och det vore då oklokt att genom mönsterskydd underlätta denna konkurrens. Dessutom vore att märka, att inom porslins- och glasindustrierna privata överenskommelser i fråga om rätt till mönster träffats, vilka visat sig tillfredsställande och som ginge längre än en mönsterskyddslag skulle göra därutinnan att även för »antika» mönster skydd förbehölles åt den, som först på nytt upptagit desamma. Enligt vad handels- och industrikammaren för Örebro och Västmanlands län anført, funnes inom flera industrigrenar, bland dem textil- och porslinsindustrierna, ett stort behov av utländska förebilder, vilket enligt kammarens mening borde tillgodoses i högre grad än vad kommittén föreslagit. De skäl, som motiverade undantaget för beklädnadsindustrien, kunde med lika stort fog anföras för tillverkningar inom hela textilindustrien; bland tillverkare inom denna industri funnes en allmän önskan, att deras tillverkningar ej lades under mönsterskyddet. Västergötlands och norra Hallands handelskammare finner det av kommittén föreslagna undantaget vara alldeles för snävt; av det internationella modet och smaken berodde ej blott beklädnadsindustrien utan även andra industrigrenar, bland dem porslins- och glasindustrierna samt den textilindustri, som tillverkade vävda och tryckta dukar, mattor, möbelytyger m. m. Åtminstone vad textilindustrien anginge, funnes ej inom landet erforderligt antal yrkeskunniga mönsteritare. På förfrågningar, som utsänts inom handelskammarens distrikt, hade från alla håll svarats, att man icke önskade ett mönsterskydd av den internationella utsträckning, som kommittén föreslagit; sådana svar hade lämnats även från aktiebolaget Lidköpings porslinsfabrik, Marks linnemanufakturaktiebolag samt Nya svenska möbelytgs- och mattfabriksaktiebolaget, vilka förut i skrivelser till kommittén, som av denna i betänkandet åberopats, uttalat sympatier för mönsterskydd. Handelskammaren i Karlstad har i fråga om mönsterskyddets utsträckande till porslins- och glasindustrierna uttalat, att det måste betraktas såsom mindre lämpligt att utöva ett väsentligt tvång beträffande denna sak på två så stora industrier. Slutligen har kommerskollegium, under åberopande av den bristande tillgången på svenska mönster, tillstyrkt undantag för textil-, porslins- och glasindustrierna.

Enligt tillgängliga handlingar finnes inom textil- och glasindustrierna ingen fabrikant, vars önsknings ett mönsterskydd för dessa industrigrenar skulle vara ägnat att tillgodose. Inom lervaruindustrien, varunder porslinstillverkningen här inbegripes, finnas endast tvenne fabrikanter, Uppsala-Ekeby aktiebolag och aktiebolaget S:t Eriks lervarufabriker, som enligt gjorda uttalanden önska mönsterskydd för sina tillverkningar.

Vad därefter industrien i övrigt angår, gäller enligt de yttranden, som avgivits av handels- och industrikammaren för Örebro och Västmanlands län, Västergötlands och norra Hallands handelskammare samt Smålands och Blekinge handelskammare, för tapetindustrien detsamma som för de förut omnämnda industrigrenarna. Svenska tapetfabrikanternas förening har trots anmaning icke inkommit med något yttrande i ärendet. Inför kommittén hava tvenne tapetfabrikanter uttalat sig för införandet av mönsterskydd.

Enligt Smålands och Blekinge handelskammare har den litografiska industrien också protesterat men ansett frågan vara av mindre vikt. Av inkomna yttranden framgår, att Svenska boktryckareföreningen och Sveriges litografiska tryckeriägareförening icke motsätta sig skyddet men icke heller äro särskilt intresserade av detsamma. Av kommittén hörda representanter för ifrågavarande industrigren hava dels intagit samma ståndpunkt som de nyssnämnda föreningarna, dels förordat mönsterskydd.

Örebro och Västmanlands läns handels- och industrikammare har anfört, att möbel- och guldsmedsindustrierna — liksom textil-, porslins- och tapetindustrierna — vore i stort behov av utländska förebilder. Västergötlands och norra Hallands handelskammare har funnit motstånd mot mönsterskyddet även inom möbelindustrien. Däremot har Sveriges stol- och möbelindustriförbund på ett möte enhälligt uttalat sig för mönsterskydd, ehuru förbundet ej vill hava detta skydd anordnat på samma sätt som kommittén föreslagit. Till detta uttalande har Smålands och Blekinge handelskammare anslutit sig, med hemställan att mönsterskydd måtte införas för träindustrien, oberoende av att andra industrigrenar icke önska mönsterskydd. I yttranden, som avgivits till kommerskollegium, hava flera möbelfabrikanter framfört önsknings om mönsterskydd och i kommittébetänkandet förklaras, att för möbelindustrien samt för tillverkningen av ramar och listverk behovet av ett mönsterskydd av hörda sakkunniga starkt betonats.

Gottlands handelskammare har ifrågasatt, om icke lämpligen även andra industrier än beklädnadsindustrien borde undantagas, utan att angiva, vilka industrigrenar därvid särskilt borde komma i fråga.

Allmänna principiella betänkligheter hava framförts av Östergötlands och Södermanlands handelskammare, som ifrågasatt, huruvida den nuvarande tidpunkten med dess komplicerade internationella förhållanden kunde anses lämplig för den föreslagna lagens genomförande. Liknande synpunkter hava kommit till uttryck i de yttranden, som avgivits av Göteborgs handelskammare, handels- och industrikammaren för Örebro och Västmanlands län samt Västergötlands och norra Hallands handelskammare.

Vidare har styrelsen för svenska uppfinnareföreningen — under framhållande av att förslaget stode i ett sådant sammanhang med den förestående revisionen av patentförordningen, att ett antagande av det samma skulle i flera avseenden kunna föregripa sistnämnda lagstiftningsåtgärd, vilket vore ägnat att framkalla mycket stora betänkligheter — hemställt, att, om en utvidgning eller reformering av mönsterskyddet ansåges böra företagas, innan ännu patentlagstiftningskommittén framlagt sitt förslag till ny patentlag, därvid icke måtte i mönsterlagen vidtagas några sådana förändringar, som betingade eller förutsatte motsvarande ändringar i patentförordningen.

I övrigt innehålla de inkomna yttrandena icke några invändningar mot ett utsträckande av mönsterskyddet i den omfattning kommittén föreslagit; från en del håll göres tvärtom gällande, att det av kommittén föreslagna undantaget är obehövligt eller allt för vitt. Särskilt hava representanter för hantverk och hemslöjd förordat en långt gående utsträckning av mönsterskyddet. Av handelskamrarna hava Stockholms handelskammare, Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare, handelskammaren i Gävle, Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare samt Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare obetingat uttalat sin anslutning till kommitténs förslag i vad det angår utsträckande av skyddets tillämplighetsområde. Därtill må emellertid erinras, att Stockholms handelskammare i en år 1913 ingiven framställning om utvidgat mönsterskydd förklarat, att helt naturligt ingen industrigren, som ansåge fördelarna av nuvarande förhållanden uppväga olägenheterna, borde påtvingas en skyddslagstiftning.

Vad sålunda i ärendet förekommit har bibringat mig den över-
tygelsen, att det icke skulle vara tillrådligt att nu införa ett så om-
fattande mönsterskydd, som kommittén föreslagit. Kommittén synes
vid avvägandet av mönsterskyddets gagneliga och mindre gynnsamma
sidor hava i viss mån överskattat de förra. Det bör särskilt framhållas,
att hänsynen till mönsterritarnes intressen, vilka kommittén tillmäter

*Departement-
schefen.*

stor vikt, näppeligen motiverar den föreslagna utsträckningen av mönsterskyddet. I sistnämnda avseende är nämligen att märka, att, om arbetsgivarna tillerkännes rätt med avseende å anställda mönsterritares mönster i den omfattning kommittén föreslagit, de mönsterritare, som äro anställda i industriens tjänst och som torde utgöra det övervägande flertalet, knappast kunna hava något större intresse av om skydd förefinnes eller icke. Även om farhågorna för mönsterskyddets skadliga inverkan på industrien i vissa fall kunna vara överdrivna, anser jag — i anslutning till vad vid behandlingen av det 1897 års riksdag förelagda förslaget yttrades av dåvarande departementschefen — försiktigheten bjuda att ej införa ett mönsterskydd för de industrigrenar, där det förefinnes en utbredd önskan att få stå utanför skyddet. Och om från mönsterskyddet, i enlighet med vad kommerskollegium hemställt, skulle undantagas hela textil-, glas- och porslinsindustrierna, torde någon särskild anledning icke finnas att upprätthålla kommitténs förslag att i princip utvidga mönsterskyddet till alla industrier. Av de olika industrierna är det egentligen endast möbelindustrien, inom vilken en allmän önskan om införande av mönsterskydd gjort sig gällande. Vid sådant förhållande synes mönsterskyddet nu böra utvidgas endast därhän, att vid sidan av metallindustrien upptages ett visst annat område av industrien, så avgränsat, att möbelindustriens intressen bliva tillgodosedda. De betänkligheter, som från tvenne handelskammare anförts jämväl i fråga om nu berörda industri, synas mig i jämförelse med de krav på mönsterskydd, som från denna industrigrens representanter framburits, icke vara tungt vägande.

Det angivna ändamålet torde lämpligast uppnås genom att med metallindustrien sidoordna träindustrien. Sistnämnda industri är nämligen liksom metallindustrien begränsad med hänsyn till materialet samt omfattar, åtminstone i stort sett, möbelindustrien och därutöver, i vad den beröres av mönsterskyddet, endast vissa mindre betydande branscher, inom vilka dels något skarpt motstånd mot mönsterskyddet icke framträtt, dels direkta sympatier för skyddet uttalats. Framhållas må i sistnämnda avseende, att träindustrien omfattar tillverkningen av ramar och listverk samt att för hantverket och hemslöjden träbearbetningen torde vara av icke oväsentlig betydelse.

I detta sammanhang är att erinra om vad som förekommit angående en ifrågasatt utsträckning av konstverksskyddet till konstslöjdens alster. Det av särskilda sakkunniga uppgjorda förslaget till lag om rätt till verk av bildande konst — vilket förslag jag den 19 sislidne april inför Kungl. Maj:t anmälde — utvidgar konstverksskyddet att omfatta

konsthantverket och konstindustrien, men på denna punkt har förslaget mött starkt motstånd. De enda industrigrenar, som ej ställt sig avvissande, äro möbelfabrikationen och guldsmidet. Kommerskollegium har förklarat sig anse, att konstverksskyddet bör gälla dels i fråga om konsthantverket i dess helhet dels, vad konstindustrien angår, beträffande nyssnämnda två industrigrenar. Emellertid har jag av skäl, som vid ärendets föredragning angivits, icke ansett mig kunna tillstyrka införandet av konstverksskydd för någon gren av konsthantverket eller konstindustrien. Om sålunda möbelindustrien såväl som guldsmidet kommer att i strid med sina egna önsknings alltjämt sakna konstverksskydd för sina alster, kan mönsterskyddet i viss mån tjäna såsom ersättning för nämnda skyddsform.

I den principiella frågan om skyddets utsträckning finner jag mig sålunda icke böra tillstyrka kommitténs förslag. Men icke heller beträffande den tekniska anordningen av mönsterskyddet för metall- och träindustrierna anser jag mig kunna förorda nämnda förslag oförändrat. Vad uppfinnareföreningens styrelse anfört om sambandet med patentlagstiftningen synes mig nämligen vara värt beaktande. Gällande mönsterlag ansluter sig nära till patentförordningen. Av de avvikelser, kommittéförslaget företer från mönsterlagen, äro många av den art, att vad som till stöd för dem kan anföras även gäller för motsvarande förändringar i patentlagstiftningen. Jag vill i sådant hänseende särskilt hänvisa till av kommittén föreslagna bestämmelser angående möjligheten att få en åt obehörig beviljad skydds rätt överförd på den berättigade, om intrångsmålsens förläggande till Stockholms rådstuvurätt samt om straff för oriktiga eller ofullständiga skyddsbeteckningar. Vidare må här erinras om vissa avvikelser från gällande rätt, som äro att finna i kommittéförslagets stadganden om skyddets verkan, om kollision med tidigare ansökningar, om innehållet av ombudsfullmakt, om besvär rätt, om straff för intrång, om prioritets rätt enligt Pariskonventionen och om utställningsskydd. I nu nämnda såväl som i andra avseenden skulle ett antagande av kommitténs förslag verka föregripande med avseende på revisionen av patentförordningen, och detta vore så mycket mindre lämpligt som förslaget icke ur dessa synpunkter undergått någon granskning i patentintresserade kretsar. Därest man nu antog en mönsterskyddslag för metall- och träindustrierna, vilken i tekniskt avseende anslöte sig till kommitténs förslag, skulle på grund av den nya lagens bristande överensstämmelse med den nuvarande patentförordningen oegentligheter och missförhållanden komma att bestå, intill dess den nya patentlagen, kanske först efter flera år, kommer till stånd. Sålunda bleve straffet för mönsterrättsintrång hårdare än för patentintrång, mål om mönsterrätts-

intrång men ej mål om patentintrång bleve förlagda till Stockholms rådstuvurätt, oriktiga mönsterskyddsbezeichnungar bleve straffbara men ej oriktiga patentbezeichnungar o. s. v.

Härtill kommer, att vissa av förslagets bestämmelser — om hemlighållande av registrerade mönster och om möjligheten att i samma ansökning sammanföra flera mönster — för metall- och träindustrierna hava en långt mindre betydelse än för andra industrigrenar. På grund härav har jag ansett det vara lämpligast att nu endast vidtaga en partiell revision av gällande mönsterskyddslag. Vid en sådan revision torde, samtidigt som skydd beredes åt träindustrien, böra i anslutning till kommitténs förslag vidtagas vissa ändringar, som utan att äga något samband med patentlagstiftningen äro påkallade med hänsyn till metall- och träindustriernas intressen. I enlighet härmed har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета ett förslag till *lag om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller*.

Då enligt detta förslag lämnats oförändrade flera stadganden i mönsterlagen, vilkas avfattning företer brister, som kommittén i sitt betänkande framhållit och i sitt förslag sökt undanröja, har jag utgått ifrån, att vid den stundande revisionen av patentförordningen frågan om mönsterlagens omarbetning skall på nytt upptagas till behandling och att därvid överensstämmelse mellan de båda författningarna skall komma till stånd i de delar, där skiljaktigheter ej betingas av skyddsföremålen olika art.

I nu gällande stadganden om skyddsansökningarnas behandling av registreringsmyndigheten, vilka stadganden överensstämma med motsvarande bestämmelser i patentförordningen, innebär förslaget icke någon ändring. Kommittén har visserligen — under uttalande av att någon ändring i systemet för patentansökningars behandling icke är att förorda — föreslagit, att mönsterskyddsansökningar endast i formellt avseende skola granskas av registreringsmyndigheten, därvid anslutande sig till vad som gäller i Norges, Danmarks, Tysklands och flera andra länders mönsterskyddslag. Emellertid hava på denna punkt från flera håll invändningar riktats mot förslaget. Konsthantverkarnas gille har såsom sin åsikt uttalat, att ett mönsterskydd utan nyhetsgranskning skulle medföra ett osäkerhetstillstånd, som ingalunda kunde vara till gagn för landets hantverk eller industri; nyhetsgranskningen vore fördelaktig, även om ansökningarnas behandling genom densamma fördröjdes; och alldeles nödvändigt vore, att granskning företoges med hänsyn till redan registrerade mönster och tidigare inkomna ansökningar. Smålands och Blekinge handelskammare har påyrkat granskning i förhållande till vad förut blivit registrerat eller

eljest kan vara för registreringsmyndigheten känt, och även kommerskollegium har satt i fråga, huruvida ej en sådan granskning borde företagas. Kommittén har ansett nyhetsgranskningen för de skyddssökande vara av föga gagn, då den, som självständigt utarbetat ett mönster, ej behövde riskera, att mönstret förut vore känt eller av annan registrerat; härtill anmärker emellertid kommerskollegium, att det ej torde vara osannolikt, att två artister vid behandlingen av en idé, vartill de från samma håll erhållit uppslag, komma till väsentligt lika resultat. Kommittén har till stöd för sin ståndpunkt vidare anfört, att nyhetsgranskningen måste medföra tidsutdräkt och kostnader, som icke vore förenliga med ett ändamålsenligt ordnande av mönsterskyddet, samt att nyhetsgranskningen i fråga om mönster ej kunde ordnas så, att den bleve effektiv. Emellertid torde, om mönsterskyddet avser endast metall- och träindustrierna, en granskning i förhållande till registrerade mönster icke bliva så vidlyftig, att den skulle kräva större kostnader och tidsutdräkt än vad dessa industriars intressen medgiva. Och granskningen torde, även om den såsom antytts inskränkes till förut registrerade mönster, ur rättssäkerhetssynpunkt icke vara värdelös. Stadgandet i gällande mönsterlag, enligt vilket registreringsmyndigheten skall avslå ansökningar om skydd för mönster, som uppenbarligen icke äro nya, ålägger icke registreringsmyndigheten granskning i någon viss omfattning; med hänsyn till vad lagen föreskriver är det fullt tillräckligt, att förut registrerade mönster granskas. Jag hyser därför varken med hänsyn till patentverkets arbetsbörda eller ur andra synpunkter några betänkligheter mot att efter mönsterskyddets utsträckande till träindustrien låta nyssnämnda stadgande oförändrat gälla.

Kommittén har i sitt förslag, samtidigt som sättet för ansökningarnas behandling förenklats, väsentligt reducerat den avgift, som för vinande av registrering skall erläggas. Enligt min uppfattning torde emellertid en nedsättning av den i gällande mönsterlag föreskrivna, särskilt under nuvarande förhållanden jämförelsevis obetydliga avgiften varken för metall- och träindustriernas del vara av behovet påkallad eller av hänsyn till registreringsmyndighetens ekonomi kunna med bibehållen förprovning genomföras.

Jag övergår nu till att redogöra för de särskilda paragraferna i lagförslaget.

1 §.

Paragrafens första stycke har undergått sådan omredigering, att däri kommit till uttryck, att registreringens rättsverkan skall vara skydd för mönster inom metall- och träindustrierna.

*Skyddets
omfattning
och inne-
börden av
begreppet
mönster.*

Jag har icke ansett lämpligt att nu i ansiutning till vad kommittén föreslagit utvidga mönsterlagen att avse även andra förebilder än sådana, som tjäna prydnadsändamål. Frågan om lämpligheten av en sådan utvidgning — varigenom, såsom kommittén i sitt betänkande framhållit (se sid. 86 o. f.) kollisioner mellan patent och mönsterrätter kunna uppkomma, i den mån de ej genom särskilda stadganden förebyggas — synes mig ej böra avgöras förrän i samband med patentförordningens revision. Därvid bör i ett sammanhang tagas under övervägande, under vilka former skapelser med uteslutande praktiskt syfte skola kunna skyddas; vid sidan av patentskyddet kan tänkas dels ett mönsterskydd av den omfattning kommittén föreslagit dels enligt tysk förebild ett skydd för nyttighetsmodeller (Gebrauchsmuster). Vid sådant förhållande har begreppet mönster bibehållits vid sin nuvarande innebörd och andra stycket av 1 § kvarstår därför oförändrat.

11 §.

Skyddstidens
längd.

Enligt kommitténs förslag kan mönster efter sökandens önskan registreras för en eller flera treårsperioder och kan genom registrering vunnit skydd på ansökning förlängas intill en maximitid av femton år.

I likhet med kommittén finner jag en utsträckning av skyddstiden, som i gällande mönsterlag är bestämd till fem år, böra medgivas. Inom metall- och träindustrierna förekomma värdefulla mönster, för vilka en längre skyddstid än fem år kan vara av stor betydelse. Emellertid synes en utsträckning av skyddstidens maximilängd från fem till tio år innebära en så avsevärd förbättring av mönsterrättsinnehavarnas rättsställning, att anledning åtminstone för närvarande saknas att gå längre i sådan riktning. Den längsta patenttiden är nu femton år, och då den verksamhet, som består i frambringande av nya mönster, icke ur det allmännas synpunkt på långt när har samma betydelse som den för allt materiellt framåtskridande nödvändiga uppfinnareverksamheten, torde skyddstiden för mönster icke skäligen böra utsträckas lika långt som för uppfinningar.

Enligt det föreliggande förslaget skall såsom för närvarande genom registrering mot en avgift av tio kronor vinnas skydd för en tid av fem år. För förlängning av skyddstiden med ytterligare fem år skall erläggas en ny avgift av tio kronor. Bestämmelserna om sistnämnda avgifts erläggande äro avfattade i anslutning till patentförordningens stadganden om inbetalning av årsavgifter för patent.

14 a §.

Stadgandet i 14 a §, som saknar motsvarighet i gällande mönster-Importförbud. lag, ansluter sig till en av kommittén föreslagen bestämmelse (se 22 § av kommitténs förslag), vilken jag redan i det föregående berört.

Kommittén har framhållit, att i flertalet utländska mönsterskyddslagar i syfte att gynna den inhemska industrien införts stadganden om utövningstvång eller införselförbud, vilka stadganden visserligen, i överensstämmelse med Pariskonventionens föreskrifter, gälla lika för in- och utlänningar men dock äro särskilt betungande för de senare. I anslutning därtill har kommittén i sitt förslag efter exempel från Norge och Danmark intagit en bestämmelse av innehåll, att, därest ej Konungen i fråga om föremål, tillverkade i viss främmande stat, annorlunda förordnar, skyddet för registrerat mönster skall upphöra, om i utlandet tillverkat föremål, som till form eller utstyrsel väsentligen överensstämmer med mönstret, till riket för försäljning införes av mönsterrättsinnehavaren eller med dennes tillåtelse. Kommittén har därvid påpekat, att ett sådant införselförbud verkar i samma riktning som ett utövningstvång utan att såsom ett dylikt tvång vara betungande för inhemska mönsterrättsinnehavare. Mot kommitténs förslag härutinnan hava inga andra invändningar framkommit, än att direktionen för tekniska skolan i Eskilstuna utan någon närmare motivering uttalat betänkligheter på denna punkt. Däremot har i flera av de inkomna utlåtandena med hänsyn till den svenska industriens beroende av utländska mönster uttalats önskvärheten av att mönsterskyddet i möjligaste mån inskränkes till inhemska mönster. Enligt gjorda uttalanden förefinnes även inom metall- och träindustrierna behov av utländska förebilder, om ock betydligt mindre än inom andra industrigrenar. Ett importförbud, sådant som kommittén föreslagit, torde, om det upprätthålles, verka hämmande på utlänningars mönsterskydd och sålunda vara ägnat att i berörda avseende tillgodose den svenska industriens intressen. Å andra sidan kan möjligheten av förbudets upphävande tjäna som kompensation för vinnande åt svenskar av motsvarande lättnader beträffande deras mönsterskydd i utlandet. Med hänsyn därtill har jag ansett mig böra i föreliggande förslag intaga en bestämmelse om importförbud, motsvarande den av kommittén föreslagna.

Stadgandet i första stycket av förevarande paragraf har avfattats så, att importförbudet, liksom enligt kommitténs förslag, får avseende å varje föremål av sådan beskaffenhet, att genom dess införsel intrång i mönsterskyddet kan begås. Avvikelserna från den av kommittén före-

slagna formuleringen sammanhånga, bortsett från en mindre, formell ändring, med skiljaktigheterna i skyddets omfattning och innebörd.

Är ett importförbud enligt första stycket gällande gentemot visst land, kan på grund därav ett här registrerat mönster, som till utseendet väsentligen överensstämmer med i Sverige förekommande, i det främmande landet tillverkat föremål, tillhörande metall- eller träindustrien, åtnjuta skydd endast under förutsättning antingen att föremålet införts, innan ansökan om skydd ingivits, utan att nyhetshinder därigenom uppkommit, eller att införseln skett för annat ändamål än försäljning, eller att den företagits utan mönsterrättsinnehavarens tillåtelse.

Den befrielse från införselförbudet, som Konungen enligt andra stycket äger meddela, är avsedd att, i den mån den svenska industriens intressen i fråga om utlandets mönster sådant medgiva, erbjudas främmande stater som en förmån, för vilken vederlag tänkes kunna vinnas i främsta rummet i form av lättnader för svenskar med avseende å i vederbörande land gällande, för utlänningar särskilt betungande bestämmelser angående mönsterskydd. Att, såsom kommittén med hänsyn särskilt till porslins- och glasindustriernas intressen föreslagit, låta Konungen förordna om importförbudets upphävande endast med avseende å föremål, tillhörande viss del av industrien, kan, då mönsterskyddet skall omfatta endast metall- och träindustrierna, icke vara av något praktiskt behov påkallat.

På grund av gällande fördrag med Danmark måste förordnande enligt andra stycket utfärdas med avseende å detta land.

Angående sättet att göra gällande, att skyddet på grund av överträdelse av importförbudet upphört, finnas stadganden intagna i 15 och 18 §§.

15 §.

Fastställande
av skyddets
icke-existens.

Ändringen av 15 § står, såsom nyss antytts, i samband med införandet av importförbudsbestämmelsen.

Emellertid har jag ansett, att vid förändring av paragrafen även borde avhjälpas en oegentlighet i dess nuvarande avfattning, som kommittén framhållit. Under det att i patentförordningens motsvarande bestämmelse (18 §) säges, att patent under angivna förutsättningar kan förklaras ogiltigt, stadgas för närvarande i 15 § mönsterlagen, att registrering, som tillkommit i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§ samma lag, av domstol kan »upphävas». Meningen kan dock icke vara att, såsom detta uttryck antyder, en dylik registrering från början medför ett lagligt skydd, som av domstol för framtiden kan sättas ur kraft, så mycket

mindre som möjlighet finnes att när som helst i en intrångsprocess göra registreringens ogiltighet gällande. Innebörden av en dom, vari ett enligt den nuvarande 15 § mönsterlagen framställt yrkande bifalles, måste anses vara ett fastslående av att registreringen från början saknat rättsverkan. I den föreslagna nya lydelsen har kommit till uttryck, att fråga är om en faställelsetalan, som går ut på att få fastslaget, antingen att från början något skydd för ett registrerat mönster ej existerat eller ock att ett genom registrering lagligen vunnet skydd enligt importförbudsbestämmelsen upphört.

16 §.

Åt intrångsparagrafen har givits en avfattning, svarande mot skyddets utsträckta omfattning. Meningen är icke, att skydd skall kunna erhållas antingen inom metall- eller inom träindustrien, utan att genom en och samma registrering skydd skall vinnas inom båda industrigrenarna, i den mån inom såväl den ena som den andra av dem kunna framställas föremål, som mönstret avser. Avgörande för frågan, om intrång föreligger, är beskaffenheten av de tillverkade, införda eller saluhållna föremålen; någon ovillkorlig förutsättning för intrång är icke, såsom den nuvarande lydelsen av 16 § möjligen kan synas giva vid handen, att vid föremålens tillverkning det registrerade mönstret direkt eller indirekt tjänat som förebild. I fråga om föremålens beskaffenhet fordras, att de till utseendet skola överensstämma med mönstret, varvid är att märka, att enligt 17 § oväsentliga avvikelser icke skola tillmätas någon betydelse.

Intrång.

Kommittén har i sitt förslag skilt på form- och utstyrselmönster på sådant sätt, att skyddet måste avse antingen form eller utstyrsel. Mot en sådan uppdelning hava emellertid starka betänkligheter gjorts gällande. Nationalmusei nämnd har framhållit, att ett särskiljande av form och utstyrsel strider mot den sunda uppfattningen av mönster, att ett ornament i de flesta fall tänkes i samband med ett bestämt föremål samt att för många industriprodukter det enda karakteristiska och skyddsberättigade kan vara kombinationen av form och utstyrsel. Samma synpunkter hava framförts av konsthantverkarnas gille, svenska slöjdföreningen och andra organisationer av likartad karaktär. Då jag på denna punkt icke funnit anledning ansluta mig till kommitténs förslag, har i 16 § angivits, att överensstämmelse skall förefinnas i fråga om utseendet, varvid det karakteristiska även kan ligga i kombinationen av form och utstyrsel.

18 §.

Från ansvar
friande in-
vändningar i
intrångs-
processen.

Enligt bestämmelsen i 14 a § skall skyddet upphöra i och med införseln, utan att någon åtgärd av domstol eller annan myndighet där för erfordras. Sedan skyddet sålunda upphört, kan något straffbart intrång icke ske, och i enlighet härmed har i 18 § åt den, som åtalats för intrång, givits rätt att freda sig med invändning, att skyddet genom överträdelse av importförbudet upphört att gälla, innan den åtalade handlingen skedde.

19 §.

Mönsters av-
förande ur
registret.

Åt 19 § har givits ändrad avfattning i anslutning till den förändring, 18 § enligt förslaget skall undergå.

Lagens
ikraft-
trädande.

Den föreslagna lagen har jag ansett lämpligen böra träda i kraft den 1 september 1919, dock med tillämpning endast i fråga om ansökningar, som därefter inkomma och på grund av sådana ansökningar beviljade registreringar. För vid nämnda tidpunkt inneliggande oavgjorda ansökningar samt tidigare beviljade registreringar skall mönsterlagen i dess nuvarande avfattning fortfarande gälla; detta är av betydelse dels därutinnan, att ett för metallindustrien före lagens ikraftträdande beviljat skydd sålunda icke erhåller giltighet även för träindustrien, dels ock med hänsyn till importförbudet och möjligheten av skyddstidens förlängning.»

Föredraganden uppläste därefter omförmälda, inom justitiedepartementet utarbetade lagförslag samt hemställde, att över förslaget, som var av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, lagrådets utlåtande måtte för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

G. Sandström.

Bilaga.

Förslag

till

L a g

om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller.

Härigenom förordnas, att 1, 11, 15, 16, 18 och 19 §§ i lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller skola erhålla följande ändrade lydelse samt att i nämnda lag skall införas en ny paragraf med beteckning 14 a §, av den lydelse här nedan sägs:

1 §.

Genom registrering i enlighet med denna lags föreskrifter må, där mönster är nytt, mönstrets upphovsman eller hans rättsinnehavare vinna rätt att med andras uteslutande begagna mönstret vid tillverkning till avsalu av alster, tillhörande metall- eller träindustrien.

Under mönster innefattas i denna lag jämväl modell, som i avseende på ändamålet är med mönster jämförlik.

11 §.

Skydd för mönster varde genom registrering meddelat för en tid av tio år, räknat från den dag, då ansökningen inkom. För skyddets upprätthållande, sedan fem år av skyddstiden gått till ända, skall dock till registreringsmyndigheten inbetalas en avgift av tio kronor. Avgiften, som må i betalt brev insändas, skall erläggas före sjettes årets början, vid påföljd att avgiften höjes med en femtedel. Fullgöres ej sedermera inbetalning av den förhöjda avgiften inom nittio dagar efter sjettes årets början, vare skyddsrätten förfallen.

14 a §.

Skyddet för registrerat mönster upphör, då i utlandet tillverkat, metall- eller träindustrien tillhörande alster, som till utseendet väsentligen överensstämmer med mönstret, till riket för försäljning införes av mönsterrättens innehavare eller med hans tillstånd.

Konungen äger dock förordna, att denna bestämmelse ej skall gälla i fråga om införsel av föremål, tillverkade i viss främmande stat.

15 §.

Envar, som anser sin rätt vara genom registrering av mönster förnärmad, så ock allmän åklagare, när det allmännas fördel sådant påkallar, må vid domstol föra talan med yrkande, att registreringen såsom tillkommen i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§ förklaras vara ogiltig eller att skyddet förklaras enligt bestämmelsen i 14 a § hava upphört.

Rätt domstol i mål, varom nu är sagt, vare Stockholms rådstuvurätt.

Dom, varigenom registrering förklarats ogiltig eller skydd för registrerat mönster förklarats hava upphört, skall genom domstolens försorg insändas till registreringsmyndigheten.

16 §.

Den som utom i det fall, varom i 14 § förmäles, utan tillstånd av skydds rättens innehavare inom riket till avsalu tillverkar till metall- eller träindustrien hörande alster, som till utseendet överensstämmer med honom veterligen här registrerat mönster, eller till salu här i riket håller eller för försäljning till riket inför dylikt alster, som honom veterligen åstadkommits utan tillstånd av skydds rättens innehavare, straffes med böter från och med tjugu till och med ettusen kronor; ersätte ock all skada. Ej må dock annan än skydds rättens innehavare härom föra talan.

Olovligen tillverkat eller olovligen i riket infört alster skall, där målsäganden det äskar, till honom utlämnas mot ersättning för värdet eller mot avdrag därför å honom tillkommande skadestånd. Med redskap, som äro för den olovliga tillverkningen uteslutande användbara, skall, om målsäganden det yrkar, så förfaras, att missbruk ej kan ske.

Var som under tid, då han är ställd under tilltal för överträdelse, varom i denna § sägs, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, dömas till särskilt ansvar för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits.

Böter, som ådömas enligt denna §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

18 §.

Är någon tilltalad för intrång i skydds rätt, och finnes vid målets handläggning, att registreringen skett i strid mot föreskrifterna i 1, 2 och 3 §§ eller att skyddet enligt bestämmelsen i 14 a § upphört, innan den åtalade handlingen skedde, vare den tilltalade från ansvar fri.

19 §.

Då skyddet för registrerat mönster upphört enligt bestämmelserna i 11 § eller därigenom att skydds rättens innehavare hos registreringsmyndigheten anmält sig vilja avstå från skyddet, skall mönstret avföras ur registret och kungörelse därom införas i allmänna tidningarna. Lag samma vare, om genom laga kraft ägande dom registreringen förklarats ogiltig eller skyddet förklarats hava upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1919 men äger ej tillämpning i fråga om skydd, som dessförinnan meddelats eller sökts.

---

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd fredagen den
27 september 1918.*

Närvarande:

Justitieråden GULLSTRAND,
VON SETII,
WEDBERG,
Regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 augusti 1918, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till lag om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byrådirektören Axel Hasselrot.

Lagrådet yttrade:

Det heter i statsrådsprotokollet, att bestämmelserna i 11 § om den nya avgiftens erläggande äro avfattade i anslutning till patentförordningens stadganden om inbetalning av årsavgiften för patent. Emellertid vill det synas, som om ifrågavarande bestämmelser i visst hänseende avvika från patentförordningen, nämligen såvitt angår påföljden av underlåtenhet att inom respittiden, nittio dagar, inbetala den förhöjda avgiften. Patentförordningens stadgande, att patentet vid sådan underlåtenhet är förfallet, läser böra så förstås, att patenträtten upphör först vid slutet av respittiden, ej redan vid dess början. En motsvarande tolkning, enligt vilken skyddstiden för mönster skulle oberoende av den nya avgiftens erläggande bestå fem år nittio dagar, är däremot icke väl fören-

lig med det bestämda uttalandet i förslaget, att ny avgift utgör villkor för skyddets upprätthållande, sedan fem år av skyddstiden gått till ända. Då det måste anses önskligt, att enahanda regel blir gällande för mönsterskydd som för patent, hemställes om någon jämkning av förslagets formulering.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementetsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 11 oktober 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Löfgren anmälde, efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, lagrådets den 27 september 1918 avgivna utlåtande över det den 30 augusti 1918 till lagrådet remitterade förslag till *lag om ändringar i och tillägg till lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller*.

Föredraganden redogjorde för utlåtandets innehåll samt förmälde, att 11 § i förslaget nu jämkats i enlighet med lagrådets hemställan samt att därjämte i detsamma vidtagits vissa mindre ändringar av formell innebörd.

Sedan föredraganden därefter uppläst lagförslaget i dess ändrade lydelse, hemställde föredraganden, att detsamma måtte jämlikt § 87

regeringsformen genom proposition föreläggas 1919 års riksdag till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till 1919 års riksdag skulle avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Henry Lindberg.